

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 1/21

Luxemburg, 13 januari 2021

Conclusie van de advocaat-generaal in zaak C-645/19
Facebook Ireland Limited, Facebook INC, Facebook Belgium BVBA /
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advocaat-generaal Bobek: de gegevensbeschermingsautoriteit van de staat waar een verwerkingsverantwoordelijke of verwerker zijn hoofdvestiging in de Europese Unie heeft, is algemeen bevoegd om gerechtelijke procedures in te stellen wanneer de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) is geschonden bij grensoverschrijdende gegevensverwerking

Dat neemt niet weg dat de overige betrokken nationale gegevensbeschermingsautoriteiten bevoegd zijn om in hun lidstaat dergelijke procedures in te stellen in situaties waarin de AVG hun dit uitdrukkelijk toestaat

In september 2015 heeft de Belgische gegevensbeschermingsautoriteit bij de Belgische rechter een procedure ingesteld tegen meerdere vennootschappen die behoren tot de Facebook-groep (Facebook), namelijk Facebook INC, Facebook Ireland Ltd – de hoofdvestiging van de groep in de Europese Unie – en Facebook Belgium BVBA (Facebook Belgium). De gegevensbeschermingsautoriteit heeft in die procedure verzocht Facebook te gelasten om ten aanzien van alle internetgebruikers in België te stoppen met de praktijk om zonder hun toestemming bepaalde cookies te plaatsen op de apparatuur die zij gebruiken wanneer zij op een webpagina van het Facebook.com-domein surfen of op de website van een derde terechtkomen, en om niet langer op een buitensporige wijze gegevens over deze gebruikers te verzamelen via social plug-ins en pixels op websites van derden. Daarnaast heeft zij verzocht om alle door middel van cookies en social plug-ins verkregen persoonsgegevens van iedere internetgebruiker in België te doen vernietigen.

De betreffende procedure is op dit ogenblik aanhangig bij het hof van beroep Brussel (België). Zij heeft echter enkel betrekking op Facebook Belgium omdat die rechter eerder heeft vastgesteld dat hij niet bevoegd is ten aanzien van de tegen Facebook INC en Facebook Ireland Ltd ingestelde vorderingen. In dit verband betoogt Facebook Belgium dat de Belgische gegevensbeschermingsautoriteit de bevoegdheid om de gerechtelijke procedure in kwestie tegen Facebook voort te zetten heeft verloren sinds de AVG¹ van toepassing is geworden. Facebook Belgium stelt dat volgens de AVG enkel de gegevensbeschermingsautoriteit van de staat waar Facebook haar hoofdvestiging in de Europese Unie heeft (de zogenoemde leidende gegevensbeschermingsautoriteit voor Facebook in de Europese Unie) – namelijk de Ierse Data Protection Commission (commissie voor gegevensbescherming) – bevoegd is om tegen Facebook gerechtelijke procedures aan te spannen wegens schendingen van de AVG bij grensoverschrijdende gegevensverwerking.

Het hof van beroep te Brussel heeft het Hof van Justitie dan ook de vraag voorgelegd of de AVG zich er daadwerkelijk tegen verzet dat een andere nationale gegevensbeschermingsautoriteit dan de leidende gegevensbeschermingsautoriteit in haar lidstaat een gerechtelijke procedure instelt in verband met schendingen van de AVG bij grensoverschrijdende gegevensverwerking.

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (PB 2016, L 119, blz. 1). De AVG is in werking getreden op 24 mei 2016 en is van toepassing sinds 25 mei 2018.

In de conclusie van vandaag komt advocaat-generaal Bobek in de eerste plaats tot de slotsom dat uit de bewoordingen² van de AVG naar voren komt dat **de leidende gegevensbeschermingsautoriteit een algemene bevoegdheid ten aanzien van grensoverschrijdende gegevensverwerking heeft die zich mede uitstrekt tot het instellen van gerechtelijke procedures wegens schendingen van de AVG, wat impliceert dat de bevoegdheid van de overige betrokken gegevensbeschermingsautoriteiten om op dit gebied op te treden beperkter is.**

De advocaat-generaal zet uiteen dat de bevoegdheid waarover alle gegevensbeschermingsautoriteiten krachtens de AVG beschikken om gerechtelijke procedures in te stellen wegens mogelijke inbreuken die gevolgen hebben op hun grondgebied, **uitdrukkelijk wordt ingeperkt voor zover het gaat om grensoverschrijdende gegevensverwerking**, precies om de leidende gegevensbeschermingsautoriteit in staat te stellen om haar taken in dit verband te vervullen.

In de tweede plaats brengt de advocaat-generaal in herinnering dat **het in de AVG vastgelegde één-loketmechanisme** – waarbij een belangrijke rol is toebedeeld aan de leidende gegevensbeschermingsautoriteit en waarbij samenwerkingsmechanismen zijn opgezet om andere gegevensbeschermingsautoriteiten bij het toezicht te betrekken – **specifiek is ingevoerd om bepaalde uit de vroegere wetgeving voortvloeiende tekortkomingen te verhelpen**.³ Marktdeelnemers moesten namelijk voldoen aan de verschillende nationale regelingen ter uitvoering van die wetgeving en moesten tegelijkertijd contacten onderhouden met alle nationale gegevensbeschermingsautoriteiten, wat niet alleen voor die marktdeelnemers duur, lastig en tijdrovend bleek te zijn, maar bovendien voor hen en hun klanten onvermijdelijk een bron van onzekerheid en conflicten was.

Wat de toegang van de betrokkenen tot de rechter betreft, beklemtoont de advocaat-generaal dat de betrokkenen tegen verwerkingsverantwoordelijken of verwerkers rechtstreeks een procedure kunnen instellen bij – onder meer – de rechterlijke instanties van de lidstaat waar zij wonen. Daarnaast wijst hij erop dat de betrokkenen hoe dan ook een klacht kunnen indienen bij de gegevensbeschermingsautoriteit van hun lidstaat, zelfs indien de gegevensbeschermingsautoriteit van een andere lidstaat de leidende gegevensbeschermingsautoriteit is. Het eventuele besluit tot afwijzing van deze klacht zal door eerstbedoelde gegevensbeschermingsautoriteit worden genomen en door haar ter kennis worden gebracht van de klager, zodat die dit besluit kan aanvechten bij de rechterlijke instanties van zijn woonplaats.

In de derde plaats benadrukt de advocaat-generaal dat **de leidende gegevensbeschermingsautoriteit niet kan worden beschouwd als de enige instantie die de AVG handhaaft in grensoverschrijdende situaties, en dat zij** – met inachtneming van de relevante regels en termijnen die in de AVG zijn vastgesteld – **nauw moet samenwerken met de overige betrokken nationale gegevensbeschermingsautoriteiten**, waarvan de inbreng op dit gebied van cruciaal belang is.

In de vierde plaats onderstreept de advocaat-generaal dat nationale gegevensbeschermingsautoriteiten, zelfs wanneer zij niet optreden als leidende autoriteit, bij de rechterlijke instanties van hun lidstaat procedures kunnen aanspannen in verschillende situaties waarin er sprake is van grensoverschrijdende verwerking. Het gaat met name om situaties waarin de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten i) optreden buiten de materiële werkingssfeer van de AVG, ii) grensoverschrijdende gegevensverwerkingen onderzoeken die worden uitgevoerd door overheidsinstanties dan wel in het algemeen belang of in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag of door niet in de Unie gevestigde verwerkingsverantwoordelijken, iii) dringende maatregelen nemen, of iv) optreden nadat de leidende gegevensbeschermingsautoriteit heeft besloten om een zaak niet te behandelen.

---

² Overweging 124 alsook artikel 56, leden 1 en 6.

³ Richtlijn 95/46/EG.

De advocaat-generaal is dan ook van mening dat **de AVG de gegevensbeschermingsautoriteit van een lidstaat toestaat om bij een rechterlijke instantie van die staat een procedure in te spannen wegens een vermeende schending van de AVG bij grensoverschrijdende gegevensverwerking, ook al is die autoriteit niet de leidende gegevensbeschermingsautoriteit die algemeen bevoegd is om dergelijke procedures in te stellen, mits zij dit doet in de situaties waarin haar daartoe door de AVG uitdrukkelijk bevoegdheden worden toegekend**, en daarbij de procedures in acht neemt die daarvoor in de AVG zijn vastgelegd.

NOTA BENE: De conclusie van de advocaat-generaal bindt het Hof van Justitie niet. De advocaten-generaal hebben tot taak, in volledige onafhankelijkheid het Hof een juridische oplossing te bieden voor het concrete geschil. De rechters van het Hof beginnen vandaag met de beraadslagingen over het arrest, dat op een latere datum zal worden gewezen.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) wordt gepubliceerd op de website CURIA op de dag waarop de conclusie wordt genomen.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught 📞 (+352) 4303 2170

Beelden zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" 📡 (+32) 2 2964106